

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat USLU

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİNE GÖRE
ANAYASA HUKUKU
UYGULAMALARI

CİLT V

ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR
ANAYASA HUKUKU I
TÜRK ANAYASA HUKUKU
ANAYASA HUKUKU II

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat USLU
Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Anayasa Hukuku Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÛMET SİSTEMİNE GÖRE

ANAYASA HUKUKU

UYGULAMALARI

ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR
ANAYASA HUKUKU I
TÜRK ANAYASA HUKUKU
ANAYASA HUKUKU II

CİLT V

- ◇ Okuma Parçaları
- ◇ Uygulama Çalışmaları
- ◇ 1982 Anayasası'nda Yapılan Değişiklikler
- ◇ Güncel ve Dipnotlu 1982 Anayasası
- ◇ Çoktan Seçmeli Sorular
- ◇ Doğru-Yanlış Şeklinde Cevaplandırılabilir Sorular
- ◇ Türkçe-İngilizce Hukuk Terimleri Sözlüğü
- ◇ Türkçe Anayasa Hukuku Sözlüğü

Yenilenmiş ve Güncellenmiş
6. Baskı

FİLİZ KİTABEVİ
İstanbul – 2024

Babam Sabri USLU'nun Aziz Hatırasına...

Ekim 2024

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat USLU
Anayasa Hukuku Uygulamaları
ISBN: 978-625-6134-11-9

Altıncı Baskı: Ekim, 2024
Beşinci Baskı: Eylül, 2022
Dördüncü Baskı: Ekim, 2021
Üçüncü Baskı: Eylül, 2020
İkinci Baskı: Şubat, 2016
Birinci Baskı: Haziran, 2015
BASKI ve CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)

Vefa-Fatih/İSTANBUL

Tel: (212) 527 0 718

(850) 441 0 359

Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ALTINCI BASKIYA ÖNSÖZ

“Anayasa Hukuku Uygulamaları” adlı bu kitap, Anayasa Hukuku Genel Esaslar-Anayasa Hukuku I ve Türk Anayasa Hukuku-Anayasa Hukuku II derslerinin anlaşılmasını kolaylaştırmak amacıyla yardımcı ders kitabı olarak tasarlanmıştır. Kitapta 33 adet okuma parçası, 25 adet uygulama çalışması, 305 adet çoktan seçmeli soru, 550 adet doğru/yanlış olarak cevaplandırılabilir soru bulunmaktadır. Doğru/yanlış olarak cevaplandırılabilir sorulardan, cevabı “yanlış” olanlar için soru çözümüne ilişkin açıklamalar eklenerek, okuyucunun bu sorularla ilgili daha derinlikli bilgi sahibi olması hedeflenmiştir.

Kitapta yer verilen bütün konular 09/07/2018 tarihinden itibaren ülkemizde geçerli olan “Cumhurbaşkanlığı Hükûmeti Sistemi”ne uygun olarak anlatılmıştır. Ayrıca 21/01/2017 tarihli Anayasa değişikliğinden önceki ve sonraki düzenlemeler karşılaştırmalı olarak anlatılmak suretiyle konuların daha iyi öğrenilmesi amaçlanmıştır. Diğer taraftan kitaba 285 ifadeden oluşan Türkçe Anayasa Hukuku sözlüğünün yanında 730 ifadeden oluşan Türkçe-İngilizce Hukuk Terimleri Sözlüğü eklenerek, hukuk İngilizcesinin önemine vurgu yapılmıştır.

Günümüzde niteliğin artırılmadıkça hukuk fakültesi diplomalarının anlamsız hale gelmesi karşısında sağlam bir teorik bilgi birikimi yanında karşılaşılan sorunlar için pratik çözüm önerileri sunma yeteneğinin geliştirilmesi gerektiği kuşkusuzdur. Bu değerlendirmeye bağlantılı olarak kitabın sadece hukuk fakülteleri öğrencileri için değil, ayrıca **KPSS, hâkimlik ve savcılık sınavları, hukuk mesleklerine giriş sınavı ile çeşitli kurum sınavlarına** hazırlananlar için de yararlı olacağı değerlendirilmektedir. Son olarak kitapta yer verilen yorumların mutlak doğru olarak kabul edilemeyeceği, aynı konuların farklı yazarların akademik çalışmalarından karşılaştırmalı olarak okunması gerektiği izahatın varestedir. Kuşkusuz böyle bir zorunluluğun nedeni, olayların yorumlanması ya da anlamlandırılış biçiminin yorumcunun kişiliğinden, dünya görüşünden, değişik konulardaki bilgi ve görgüsünden kesin olarak soyutlanamaz oluşudur. Dolayısıyla okuyucu kitaptaki konuları farklı kaynaklardan da karşılaştırmalı surette okumalı ve kendi özgün fikrine sahip olmaya çalışmalıdır. Esasen bu şekilde davranmak ya da böyle bir yöntem benimsemek bilimsel gelişmenin elde edilmesi ve farklı fikirlerin ortaya çıkmasının sağlanması bakımından da bir zorunluluktur. Okuyucu için yararlı olması dileğiyle...

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat USLU

Ekim 2024

İÇİNDEKİLER

ALTINCI BASKIYA ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR	XXI

BİRİNCİ BÖLÜM OKUMA PARÇALARI

I. OKUMA PARÇALARI.....	1
1. Hükûmet Sistemi Tartışmaları I: "Biz Bize Benziyoruz" Meselesi.....	1
2. Hükûmet Sistemi Tartışmaları II.....	7
3. Hükûmet Sistemi Tartışmaları III: Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Bütçe Krizi	9
4. Hükûmet Sistemi Tartışmaları IV: Türkiye İçin Hükûmet Sistemi Arayışları	13
5. Doğrudan Seçmen Tarafından Seçilen Cumhurbaşkanı'nın Demokratik Meşruiyeti I.....	19
6. Doğrudan Seçmen Tarafından Seçilen Cumhurbaşkanı'nın Demokratik Meşruiyeti II	21
7. Parlamenter Hükûmet Sisteminin 1982 Anayasası Dönemi Uygulamasında Cumhurbaşkanı'nın Bakanlar Kuruluna Başkanlık Etmesi	25
8. Parlamenter Hükûmet Sisteminin 1982 Anayasası Dönemi Uygulamasında Cumhurbaşkanı'nın Üniversite Rektörlerini Seçme ve Atama Yetkisi ve İstanbul Üniversitesi Rektörlük Seçimleri Üzerine ..	36
9. 03/10/2016 Tarihli ve 676 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Üniversite Rektörlerinin Belirlen-	

mesi Usulü	42
10. Cumhurbaşkanı Tarafından Kısmen Veto Edilen Kanunların TBMM’de Görüşülmesi.....	46
11. Türkiye’de Demokrasiye Yapılmış Müdahaleler ve Savcı Sacit Kayasu’nun Ardından.....	51
12. 27/05/1960 Askeri Müdahalesi I	55
13. 27/05/1960 Askeri Müdahalesi II: Müdahalenin İlk Günleri ve Basın	59
14. 27/05/1960 Askeri Müdahalesi III: Yassıada Yargılamaları	65
15. 27/05/1960 Askeri Müdahalesi IV: Yassıada Yargılamalarının Bütün Sonuçlarının Ortadan Kaldırılması	73
16. 12/03/1971 Askeri Müdahalesi I	139
17. 12/03/1971 Askeri Müdahalesi II: Darbe Sonrası ve Ara Rejim	146
18. 28/02/1997 Askeri Müdahalesi.....	152
19. 27/04/2007 Askeri Müdahalesi I	158
20. 27/04/2007 Askeri Müdahalesi II.....	164
21. 27/04/2007 Askeri Müdahalesi III: Darbe Sonrası Gelişmeler	170
22. Zorunlu Din Dersleri ve İHAM Sorunu	175
23. Danıştay’ın 12/11/2014 Tarihli Başörtüsüne İlişkin Kararı Üzerine I.....	178
24. Danıştay’ın 12/11/2014 Tarihli Başörtüsüne İlişkin Kararı Üzerine II	184
25. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi’nin 26/02/2015 Tarihli Başörtüsüne İlişkin Kararı Üzerine.....	191
26. Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliği’nin Başörtüsü ile İlgili Yazısı	194
27. Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin	

Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik	197
28.04/10/2013 Tarihli Yönetmelik Değişikliği.....	203
29.02/09/1925 Tarihli ve 2413 Bilumum Devlet Memurlarının Kıyafetleri Hakkında Kararname .	204
30.02/11/2017 Tarihli Danıştay İkinci Daire Kararı....	204
31.Federal Almanya Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri, Fransız Cumhuriyeti ve Birleşik Krallık Örneklerinde Sosyal Medya Şirketlerinin Yasal Yükümlülükleri	224
32.İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu.....	244
33.Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Türk Hukuku Bakımından Önemi ve Yerine Getirilmesi.....	306

İKİNCİ BÖLÜM

UYGULAMA ÇALIŞMALARI

I. ANAYASA HUKUKU GENEL ESASLAR-ANAYASA HUKUKU I	319
1. Anayasa Kavramı ve Normlar Hiyerarşisi	319
2. Siyasi İktidarın Kurumsallaşması, Devlet ve Devletin Unsurları	322
3. Kurucu İktidar, Asli Kurucu İktidar ve Tali Kurucu İktidar	325
4. Kurucu Meclis, Kurucu Referandum ve Plebisit ..	326
5. Devlet Şekilleri, Üniter Devlet, Federal Devlet ve Bölge Devlet	328

6. Demokrasi, Çoğulcu ve Özgürlükçü Demokrasi ve Demokratik Toplum	333
7. Devlet, Devletin Kriteri ve Egemenlik.....	335
8. Hukuk Devleti Kavramı ve Hukuk Devletinin Unsurları.....	337
9. Türkiye’de Uygulanan Seçim Sistemi ve Seçim Barajı	339
10. Anayasa Mahkemesi Başkanı’nın 27/04/2015 Tarihli Konuşmasından Bazı Bölümler	344
II. TÜRK ANAYASA HUKUKU-ANAYASA HUKUKU II	353
1. Parlamenter Muafiyetler ve Yasama Dokunulmazlığı	353
2. Siyasi Parti Kapatma Davası	360
3. Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin Bakanlar Kurulu’nu Denetleme Araçlarından “Gensoru” ..	364
4. Parlamenter Hükûmet Sistemine Göre Hükûmetin Kurulması.....	366
5. Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemine Göre Cumhurbaşkanının Göreve Başlaması	374
6. Olağanüstü Hal İlan Edilmesi.....	384
7. 1961 ve 1982 Anayasalarının İkinci Maddeleri.....	392
8. 1982 Anayasası’nın Sınıflandırılması ve 1982 Anayasası’nda “Anayasanın Üstünlüğü İlkesi” ...	397
9. 1924, 1961 ve 1982 Anayasalarında “Laiklik İlkesi”	405
10. 1982 Anayasası’nda “Seçimlerin Yenilenmesi”	421
11. Ayasofya-i Kebîr Cami-i’nin İbadete Açılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı’nın Değerlendirilmesi	432
A. Kısa Bilgi Notu	432
B. Ayasofya-i Kebîr Cami-i’nin Müzeye Çevrilmesine	

İlişkin 24/11/1934 ve 2/1589 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	436
C. Danıştay 10. Dairesi'nin Ayasofya-i Kebîr Cami-i'nin Müzeye Çevrilmesine İlişkin 24/11/1934 ve 2/1589 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın İptali Kararı.....	438
D. Ayasofya-i Kebîr Cami-i'nin Yönetiminin Diyanet İşleri Başkanlığına Devredilerek İbadete Açılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı.....	464
12. İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Değerlendirilmesi.....	465
A. Kısa Bilgi Notu.....	465
B. 29/07/2020 Tarihli ve 7253 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Metni.....	465
13. Vakıf Üniversiteleri Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuruda Bulunabilir mi?	471
A. Somut Olay ve Anayasa Mahkemesi Kararı.....	471
B. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı	477
14. Türk Hukukunda Tekrar İdam Czası Kabul Edilebilir mi?.....	487
A. Kısa Bilgi Notu.....	487
B. Somut Olay	526
15. Uluslararası Sözleşmeler Cumhurbaşkanı'nın Tek Taraflı İşlemiyle Feshedilebilir mi? İstanbul Sözleşmesi'nin Cumhurbaşkanlığı Kararıyla Feshedilmesi.....	527
A. Danıştay 10. Daire'sinin 28/04/2022 Tarihli Kara-	

rı.....	528
---------	-----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1982 ANAYASASI'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

I. 1982 ANAYASASI'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER VE HALK OYLAMALARI LİSTESİ (17/05/1987- 21/01/2017)	575
II. 1982 ANAYASASI'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK- LERİN METİNLERİ	581
1. 17/05/1987 Tarihli ve 3361 Sayılı Kanun.....	581
A. Değişiklik Metni	581
B. Karşılaştırmalı Maddeler	583
2. 06/08/1988 Tarihli ve 3467 sayılı Kanun.....	589
A. Değişiklik Metni	589
B. Karşılaştırmalı Maddeler	590
3. 08/07/1993 Tarihli ve 3913 Sayılı Kanun.....	591
A. Değişiklik Metni	591
B. Karşılaştırmalı Maddeler	591
4. 23/07/1995 Tarihli ve 4121 Sayılı Kanun.....	593
A. Değişiklik Metni	593
B. Karşılaştırmalı Maddeler	600
5. 18/06/1999 Tarihli ve 4388 Sayılı Kanun.....	619
A. Değişiklik Metni	619
B. Karşılaştırmalı Maddeler	620
6. 13/08/1999 Tarihli ve 4446 Sayılı Kanun.....	622
A. Değişiklik Metni	622
B. Karşılaştırmalı Maddeler	623

7. 03/10/2001 Tarihli ve 4709 Sayılı Kanun	625
A. Değişiklik Metni.....	625
B. Karşılaştırmalı Maddeler.....	633
8. 21/11/2001 Tarihli ve 4720 Sayılı Kanun	664
A. Değişiklik Metni.....	664
B. Değerlendirilmesi	664
C. Karşılaştırmalı Maddeler.....	665
9. 27/12/2002 Tarihli ve 4777 Sayılı Kanun	666
A. Değişiklik Metni.....	666
B. Karşılaştırmalı Maddeler.....	667
10.04/04/2003 Tarihli ve 4841 Sayılı Kanun	669
A. Değişiklik Metni.....	669
B. Karşılaştırmalı Maddeler.....	670
11.29/07/2003 Tarihli ve 4960 Sayılı Kanun	672
A. Değişiklik Metni.....	672
B. Karşılaştırmalı Maddeler.....	673
12.07/05/2004 Tarihli ve 5170 Sayılı Kanun	676
A. Değişiklik Metni.....	676
B. Değerlendirilmesi	677
C. Karşılaştırmalı Maddeler.....	680
13.21/06/2005 Tarihli ve 5370 Sayılı Kanun	688
A. Değişiklik Metni.....	688
B. Karşılaştırmalı Maddeler.....	689
14.29/10/2005 Tarihli ve 5428 Sayılı Kanun	690
A. Değişiklik Metni.....	690
B. Karşılaştırmalı Maddeler.....	691
15.13/10/2006 Tarihli ve 5551 Sayılı Kanun	695
A. Değişiklik Metni.....	695
B. Karşılaştırmalı Maddeler.....	695

16.10/05/2007 Tarihli ve 5659 Sayılı Kanun	696
A. Değişiklik Metni	696
17.31/05/2007 Tarihli ve 5678 Sayılı Kanun	696
A. Değişiklik Metni	696
B. Karşılaştırmalı Maddeler	699
18.16/10/2007 Tarihli ve 5697 Sayılı Kanun	706
A. Değişiklik Metni	706
19.09/02/2008 Tarihli ve 5735 Sayılı Kanun	707
A. Değişiklik Metni	707
B. Karşılaştırmalı Maddeler	707
20.07/05/2010 Tarihli ve 5982 Sayılı Kanun	708
A. Değişiklik Metni	708
B. Karşılaştırmalı Maddeler	720
21.17/03/2011 Tarihli ve 6214 Sayılı Kanun	759
A. Değişiklik Metni	759
B. Karşılaştırmalı Maddeler	759
22.20/05/2016 Tarihli ve 6718 Sayılı Kanun	760
A. Değişiklik Metni	760
B. Karşılaştırmalı Maddeler	760
23.21/01/2017 Tarihli ve 6771 Sayılı Kanun	762
A. Genel Olarak	762
B. Değişiklik Metni	764
C. Karşılaştırmalı Maddeler	778

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR..... 859

**DOĞRU-YANLIŞ ŞEKLİNDE CEVAPLANDIRILABİLE-
CEK SORULAR** 915

TÜRKÇE-İNGİLİZCE HUKUK TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

.....	999
TÜRKÇE ANAYASA HUKUKU SÖZLÜĞÜ	1029
BAŞLICA KAYNAKLAR	1067
YAZARIN ÖZGEÇMİŞİ VE YAYINLARI	1069

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
A.e.	Aynı Eser/Aynı Yer
A.g.e.	Adı Geçen Eser
A.g.m.	Adı Geçen Makale
AK PARTİ	Adalet ve Kalkınma Partisi
APHS	Aklîleştirilmiş Parlamenter Hükûmet Sistemi
Art.	Article/Madde
AYMKD	Anayasa Mahkemesi Kararları Dergisi
Any.	Anayasa
ANAP	Anavatan Partisi
AP	Adalet Partisi
AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AÜSBF	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
AÜSBFY	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları
AYM	Anayasa Mahkemesi
B	Birleşim
BETAM	Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi
BHS	Başkanlık Hükûmet Sistemi
Bkz.	Bakınız
BK	Birleşik Krallık/Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı
BMM	Büyük Millet Meclisi
BN	Başvuru Numarası
CBK	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
CGP	Cumhuriyetçi Güven Partisi
CHF	Cumhuriyet Halk Fırkası
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi
CHS	Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi

CK	Cumhurbaşkanlığı Kararları
CKMP	Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
CMP	Cumhuriyetçi Millet Partisi
CS	Cumhuriyet Senatosu
CY	Cumhurbaşkanlığı Yönetmelikleri
Çev.	Çeviren/Çevirenler
D	Dönem
Der.	Derleyen
DEÜHFD	Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
DEM PARTİ	Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
DEVA	Demokrasi ve Atılım Partisi
DİDDGK	Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu
DM	Danışma Meclisi
Dn.	Dipnot
DP	Demokrat Parti
DSP	Demokratik Sol Parti
DTP	Demokratik Toplum Partisi
DYP	Doğru Yol Partisi
E	Esas Sayısı
Ed.	Editör/Editörler/Yayına Hazırlayan/Yayına Hazırlayanlar
Ed. by	Editör/Yayına Hazırlayan
Eds. by	Editörler/Yayına Hazırlayanlar
ESHİD	Eşit Haklar İçin İzleme Derneği
FAC	Federal Almanya Cumhuriyeti
FC	Fransız Cumhuriyeti
EÜHFD	Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
FİYHB	Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi/ Bildirgesi/Beyannamesi

Gazi ÜHFD	Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
GPHS	Güçlendirilmiş Parlamenter Hükûmet Sistemi
GÜHFD	Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
HA	Heyet-i A'yân, Meclis-i A'yân
HEDEP	Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
HF	Halk Fırkası
Haz.	Yayına Hazırlayan/Yayına Hazırlayanlar
HFSAD	Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi Dergisi
HM	Heyet-i Meb'ûsan, Meclis-i Meb'ûsan
HP	Hürriyet Partisi
HSK	Hâkimler ve Savcılar Kurulu
HSYK	Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
HU	Heyet-i Umûmî, Meclis-i Umûmî
HÜDA PAR	Hür Dava Partisi
HV	Heyet-i Vükelâ, Meclis-i Vükelâ
Iss.	Issue/Sayı
İçt.	İçtüzük/İçtüzüğü
İHAM	İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi
İHAS	İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi
İK	İspanya Krallığı
İKÜY	İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları
İT	İttihat ve Terakkî
İTC	İttihat ve Terakkî Cemiyeti
İVH	İcra Vekilleri Heyeti
İÜHFM	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
İÜHFY	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları
K	Karar Sayısı/Karar Numarası
Karş.	Karşılaştırınız

KDK	Kamu Denetçiliği Kurumu
KE	Kānûn-ı Esâsî
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KM	Kurucu Meclis
KT	Karar Tarihi
LEE	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
md.	Madde
MBK	Milli Birlik Komitesi
MC	Milliyetçi Cephe
MDP	Milliyetçi Demokrasi Partisi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MGK	Milli Güvenlik Konseyi
MGKu.	Milli Güvenlik Kurulu
MGS	Milletvekili Genel Seçimi
MHP	Milliyetçi Hareket Partisi
MHS	Meclis Hükûmeti Sistemi
MİGS	Mahalli İdareler Genel Seçimi
MİT	Millî İstihbarat Teşkilâtı
MM	Millet Meclisi
MP	Millet Partisi
MSP	Milli Selamet Partisi
MÜHFHAD	Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi
No.	Numara
O	Oturum
OHAL	Olağanüstü Hal
p.	Page/Sayfa
par.	Paragraf
para.	Paragraph/Paragraf
pp.	Pages Part/Sayfa Arası/Sayfa Sayısı
PACE	Parliamentary Assembly of the Council of Eu-

	rope
PHS	Parlamerter Hükûmet Sistemi
RF	Rusya Federasyonu
RG	Resmî Gazete
RP	Refah Partisi
RPHS	Rasyonelleştirilmiş Parlamerter Hükûmet Sistemi
s.	Sayfa
ss.	Sayfa Sayısı/Sayfa Arası
S	Sayı
SAADET	Saadet Partisi
SS	Sıra Sayısı
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
SCOTUS	The Supreme Court of the United States/ Birleşik Devletler Yüksek Mahkemesi
SCOTUK	The Supreme Court of the United Kingdom/ Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi
SDÜHFD	Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
SHP	Sosyaldemokrat Halkçı Parti
SI	Statutory Instruments
SPK	Siyasi Partiler Kanunu
SSCB	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
SÜHFD	Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
T	Tarih
TAAD	Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
TBB	Türkiye Barolar Birliği
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TEK	Teşkilât-ı Esâsiyye Kânûnı
TEPAV	Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı
TESEV	Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı

TİHEK	Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
TKP	Türkiye Köylü Partisi
TKH	Türkiye Komünist Hareketi
TM	Temsilciler Meclisi
TODAİE	Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü
Trans. by	Çeviren/Çevirenler
TV	Takvîm-i Vekâyi
TY	Baskı Tarihi Yok
v.	Versus/Karşı
Vol.	Volume/Cilt
Y	Yıl
YBHS	Yarı Başkanlık Hükûmet Sistemi
YBHD	Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi
YD	Yürütmenin Durdurulması
YEŞİL SOL PARTİ	Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi
YHGK	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YKY	Yapı Kredi Yayınları
YÖK	Yükseköğretim Kurulu
YTP	Yeni Türkiye Partisi
YY	Yayın Yeri Yok